



KONTROL PİLOTU EL KİTABI

BÖLÜM 8 KONTROL PİLOTU YETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



Uygulanabilir Genel Çerçeve

Uçuş kuralları	: VFR/IFR
Operasyon kuralları	: Aday testi/kontrolü esnasında uygulanabilir
Mürettebat kavramı	: Aday testi/kontrolüne uygun olarak planlanabilir
Ekipman	: Uçak/FSTD
Uygulanabilir tip veya sınıf	: Tamamı
Yetkinlik değerlendirilmesi (AoC)	: SHGM denetçi kontrol pilotu ya da SHGM tarafından özel olarak görevlendirilmiş kıdemli kontrol pilotu tarafından yapılır

Bir kontrol pilotu adayı yetkinliğini, SHGM tarafından özel olarak yetkilendirilmiş denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotuna, yetkilerin talep edildiği kontrol pilotu rolünde bir yetenek testi, yeterlilik kontrolü veya yetkinlik değerlendirilmesi gerçekleştirerek göstermelidir.



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



1. Giriş

Pilotların yetkinlik standartları, büyük ölçüde kontrol pilotlarının yetkinliğine bağlıdır. Bu bölüm, SHGM kontrol pilotu yetki belgesinin ilk kez verilmesi, temdit veya yenilenmesi için, kontrol pilotu adayını standardize etmek amacıyla Uçuş Ekibi Lisanslandırma Talimatı (SHT-FCL) Alt Bölüm K'da belirtilen standardizasyon gerekliliklerini tamamlamaktadır.

Bu bölüm, kontrol pilotu adayı tarafından gerçekleştirilen test/kontrol için uygun kontrol pilotu el kitabı bölümü ile birlikte denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotu tarafından kullanılmalıdır.



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



2. Test Yönetimi

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen bir denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotu, yetkinlik değerlendirmesini (AoC) gerçekleştirmek için özel olarak görevlendirilmelidir. Kontrol pilotu adayı, seçilen yetenek testi veya yeterlilik kontrolü senaryosuyla ilgili rotanın da dâhil olduğu ön bilgileri denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotu ile paylaşmalı, böylece planlanan test/kontrolün ilgili SHT-FCL test profili ekine uygunluğunu değerlendirmek ve onaylamak mümkün olmalıdır.

Denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotu, kontrol pilotu adayının kimlik bilgilerini ve aşağıdaki belgeleri kontrol etmelidir:

1. Lisans, öğretmen pilot yetkinliği, sağlık sertifikası
2. Kontrol pilot standardizasyon kursu tamamlama sertifikası



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



3. Denetçi Kontrol Pilotu & Kıdemli Kontrol Pilotu Brifingi

Denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotu aşağıdaki hususlar hakkında kontrol pilotu adayına brifing vermelidir:

- Yetkinlik değerlendirmesinin (AoC) amacı ve hedefini açıklayın
- Test veya kontrolün içeriği ve nasıl gerçekleştirileceğini belirtin
- Kontrol pilotu adayının PIC sorumluluğu belirtin
- Kontrol pilotunun normal operasyonlarda ve benzetilmiş acil durumlarda oynayacağı rolleri (role-played) tanımlayın
- Kontrol pilotunun özellikle herhangi bir anormal veya benzetilmiş acil durum senaryosu oluştururken, uçuş güvenliğinin hiçbir zaman şüpheye düşmeyeceği şekilde sağlam bir yargı sergilemesi beklendiğini vurgulayın
- Test/kontrol tamamlandığında, sonuç adayla paylaşılıp de-brifing yapılmadan önce, denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotu ile kontrol pilotu adayının bir araya gelerek ortak bir değerlendirme standardı sağlamak amacıyla görüş birliği sağlaması gerektiğini hatırlatın
- Kontrol pilotu adayına brifing ve de-brifingin aday ile birlikte yapılacağını, denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotunun, sürecin detaylarının yürütülmesinde hiçbir rol almayacağını vurgulayın
- Kontrol pilotu adayına herhangi bir sorusu olup olmadığını sorun ve yeterli şekilde bilgilendirildiğini teyit edin



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



4. Kontrol Pilotu Adayı Uçuş Brifingi

Kontrol pilotu adayının, teste uygun Kontrol Pilotu El Kitabının rehberliğiyle adaya/adaylara kesintisiz olarak brifing yapması sağlamalıdır. Brifing en az aşağıdaki unsurları içermelidir:

- Kontrol uçuşunun amacı ve hedefi
- Geçerli hava durumu minimumları (Buzlanma ve bulut alt tavanı gibi benzetilmiş meteorolojik durumlar)
- Geçme, kalma ve kısmi geçme kriterleri, maddeleri tekrarlama seçeneği ve test/kontrolü sonlandırma kuralları
- Kontrol pilotunun yetki ve sorumlulukları
- Adaya soru sorma serbestliğinin olduğunun belirtilmesi
- Brifing odası, uçak veya simülatör için güvenlik ve acil durum brifingi

5. Yerde Sözlü Sınav

Denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotu, kontrol pilotu adayının, bir kontrol pilotunun fonksiyonuyla ilgili düzenleyici gereklilikler hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu kontrol etmelidir.



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



6. Yetkinlik Değerlendirmesi (AoC)

Aşağıdaki tablolar, denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotunun, yetkinlik değerlendirme (AoC) sırasında kontrol pilotu adayının yetkinliğini değerlendirirken rehberlik sağlaması için tasarlanmıştır. Değerlendirme maddeleri sol sütunda belirtilmiştir. Sağ sütunda genişletilmiş rehberlik ve ek açıklamalar bulunmaktadır. Tablo, denetçi kontrol pilotu veya kıdemli kontrol pilotunun kontrol pilotu adayının performansını değerlendirirken ve testin her bölümünü başarılı bir sonuç için gereken belirli yeterliliklerle ilişkilendirerek analiz etmesine yardımcı olacaktır.

Bölüm 1 – Aday ile Briefing		
1	Kontrol uçuşunun amacı	<p><i>Kontrol pilotu aday, adaya test uçuşuna hazırlanmak için zaman ve imkân sağlamalıdır;</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Aday ile gerekli iletişim seviyesini korumak• Briefing sırasında yazı tahtası veya diğer görsel araçları kullanmak• Tüm briefing maddelerini kapsamlı ve yapıcı bir şekilde sunmak• Teknik olmayan yeterlilik ve davranışsal belirti/belirteç/göstergeleri uygun bir şekilde tanıtmak (non-technical competency and behavioural markers: kokpit içi otorite, mürettebat koordinasyonu ve işbirliği, iletişim, karar verme, çatışma ve hata yönetimi, stres ve iş yükü yönetimi, dikkat, ihtiyat ve güven)• Pozitif ve yapıcı bir atmosfer oluşturmak• Adayın sorularını cevaplamak ve uygun olduğunda bunlara ait referansları belirtmek• Soru sorulmasını teşvik etmek• Test profilinin yapısını net olarak açıklamak• Kontrol pilotu adayının çok pilotlu çalışma ortamına dâhil olması• Mürettebattan beklenenleri net bir şekilde tanımlamak• Geçme, kalma ve kısmi geçme kriterleri dâhil test sınırlamalarını belirtmek• Uygun güvenlik ve acil durum briefingi yapmak• Uygulanabilir ise şirket davranış göstergeleri şemasına uygun referanslar vermek
2	Lisans ve kimlik kontrolü	
3	Adaya soru sorma serbestliğinin olduğunun belirtilmesi	
4	İşletme el kitabı gibi takip edilecek operasyon usullerinin belirtilmesi	
5	Meteoroloji değerlendirme	
6	Kontrol pilotu aday ve adayın, yetki ve sorumlulukları	
7	Adaydan yapması beklenenlerin açıklanması	
8	Buzlanma ve bulut alt tavanı gibi benzetilmiş meteorolojik durumlar	
9	Ekranların Kullanımı	
10	Değerlendirmeye tabi maddelerin içeriği	
11	Mutabık kalınan uçak operasyon süratleri, yatış açısı ve yaklaşma miniması gibi diğer parametreler	
12	R/T kullanımı	
13	Emercensi vb. durumlarda aday ve kontrol pilotunun hareket tarzları	
14	Uçuş planı gönderme gibi idari usuller	



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



Bölüm 2 – Testin Yürütülmesi

1	Kontrol pilotu adayının çok pilotlu çalışma ortamına dâhil olması	<p><i>Kontrol pilotu adayı, aday ile gerekli iletişim seviyesini korumalıdır;</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Adayın davranış ve performansını kapsamlı bir şekilde gözlemlemek• Adayın R/T standartlarını kapsamlı bir şekilde gözlemlemek• Net, doğru ve etkili notlar almak• Teste/kontrol giren uçuş ekibini asla engellemek veya dikkatini dağıtmamak• Testin detaylarının verimli bir şekilde yürütülmesini engellemek için sezgisel davranmak• Kesinlikle gerekli olmadıkça müdahale etmemek• Sağlık/Güvenlik ve uçuş ekibi konforunu desteklemek, her zaman en yüksek standartlarda olmasını sağlamak• Uçakta – tehlikeli bir durumun gelişmesini önlemek için mümkün olan en iyi uygulamayı göstermek• Arızaları doğru sıralamada vermek• Uçuş ekibinin eylemlerine yanıt veren diğer görevlilerin rolünü oynamak• Zaman yönetimini optimize etmek için gerektiğinde test madde sıralamasında esneklik göstermek• Adayın yeteneğini maksimum gösterebilmesi için tekrarları ustaca kullanmak• Gerçekçi bir kontrol ortamı yaratmak için mevcut simülatör işlevlerini ve zamanı etkili bir şekilde kullanmak• Adayın, pozisyon ve mevcut zamanla ilgili durumsal farkındalığını göstermesine izin vermek• Uçuş durdurma (flight freezes) ve konumlandırılmaları uygun şekilde kullanmak ve bu işlevlerin kullanılması sonrasında mürettebatın konumlarının farkında olmalarını sağlamak• Kontrol pilotu adayının gösterdiği telsiz iletişim (R/T) standardı değerlendirilmelidir ve yüksek bir standartta olmalıdır
2	Adaya net talimatlar verilmesi ihtiyacı	
3	Uçuşun güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesi sorumluluğu	
4	Gerektiğinde kontrol pilotu adayının müdahalesi	
5	Ekranların kullanımı	
6	ATC talimatlarına uyma ve niyetin kolaylıkla anlaşılır şekilde iletilmesi	
7	Pas geçme gibi müteakip gelişebilecek olaylar için, adayın zamanında yönlendirilmesi	
8	Kısa, gerçekçi ve dikkat çekmeyecek şekilde notlar tutma	

Bölüm 3 – Adayın Değerlendirilmesi

1	Adaydan gelen sorular	<p><i>Kontrol pilotu adayı, ilgili test veya kontrole ilişkin belirlenen uçuş testi toleranslarını esas almalıdır;</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Gerekli standartları değerlendirme konusunda tamamen rahat olmak ve bunu teste/kontrol giren uçuş ekibine açık bir şekilde gösterebilmek• Teknik olmayan performans (non-technical performance) dâhil olmak üzere tüm yeterlilikleri eksiksiz değerlendirmek• Değerlendirmelerini desteklemek için net ve tartışmasız kanıtlar toplamak• Performansın detaylı kök nedenlerini belirlemek• İyi performans gösterilen alanları ve iyileştirilmesi gereken alanları değerlendirmek• Değerlendirme yaparken, gerekli/geçerli olduğu durumlarda şirketin/kurumun davranış belirti/belirteç/göstergeleri konusunda kapsamlı bilgiye sahip olmak
2	Testin ve başarısız olan bölümlerin sonuçlarının bildirilmesi	
3	Başarısızlık nedeninin açıklanması	

Bölüm 4 – De-Briefing

1	Adaya hatalardan kaçınma ve bunları düzeltme konusunda tavsiyelerde bulunma	<p><i>Kontrol pilotu adayı, aday ile tanımlanabilir gerçek maddelere dayalı olarak adil ve tarafsız bir şekilde de-briefing yapma yeteneğini göstermelidir;</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Dostane ve kararlı bir denge gözle görülür olmalıdır• Yetkin bir kontrol pilotu olarak, de-briefingi her zaman olması gerektiği şekilde yönetmek ve yönlendirmek• De-briefing gündemini kontrol ederken uçuş ekibinin konuşmayı yönlendirmesine izin vermek• Uygulanabilir her durumda, şirketin/kurumun davranışsal göstergelerini /belirteçlerini operasyonun tüm yönlerine entegre etmek.• De-briefingin önemli noktalarını özetlemek ve anlaşıldığından emin olmak• Uçuş ekibi konforuna yönelik farkındalığını sürdürmek• Performansın iyi olduğu alanların yanı sıra iyileştirilmesi gereken alanları da değerlendirmek• Tüm eylemlerin kök nedenlerine dair net bir anlayışa sahip olmak
2	Tespit edilen diğer eleştiri noktalarından bahsetme	
3	Adaya yardımcı olabileceği düşünülen diğer tavsiyeleri sunma	



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



Bölüm 5 – Belgelerin Kaydedilmesi

1	İlgili test veya kontrol formu	
2	Lisans üzerinde yapılacak işlemler	<p><i>Kontrol pilotu adayı, ilgili kayıtları doğru bir şekilde doldurma yeteneğini göstermelidir;</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kısa ve öz, gerçeğe dayalı anlık not alma becerisini göstermek</i>• <i>Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün form ve gerekliliklerine uygun hareket etmek</i>• <i>Veri koruma sorumluluklarının farkında olmak</i>
3	Başarısızlık formu bildirimini	
4	Kontrol pilotunun operatör yeterlilik kontrollerini de yürütme imtiyazına sahip olduğu durumlarda kuruluşun ilgili formları	



KONTROL PİLOTU EL KİTABI BÖLÜM 8 AoC EXAMINER



7. Tamamlama Standardı

Yürütülen test/kontrol için ilgili Kontrol Pilotu El Kitabının 7. Bölümüne bakınız.

8. Yetkinlik Değerlendirme Rehberi

N/A

9. Karar Verme Akış Şeması

N/A

10. Kontrol Uçuşu Sonrası Briefing (De-briefing)

Kontrol uçuşu sonrası teste/kontrole giren adaya sonuç iletilmeden önce; denetçi veya kıdemli kontrol pilotu ile kontrol pilotu adayı görüşerek değerlendirme sonucu hakkında mutabakata varacaktır.

Eğer denetçi veya kıdemli kontrol pilotu, kontrol pilotu adayının, aday için yaptığı değerlendirme hakkında aynı fikirde ise, kontrol pilotu adayı, adayın de-briefingine devam etmelidir.

Mutabakat sağlanamaması halinde, denetçi ya da kıdemli kontrol pilotunun kararı, teste tabi tutulan adayın test/kontrol sonucu hakkında nihai karardır. Bu durum oluştuğunda, kontrol pilotu adayının mevzuatın gereklerine uygun değerlendirme yapmadığı durumu oluşur ve kontrol pilotu adayı yetkinlik değerlendirmesinde kaldı olarak değerlendirilir.

11. İlgili tüm kayıtların tamamlanması

Tüm ilgili kayıtlar tamamlanmalıdır.

“Kaldı” olarak değerlendirilen bir yetkinlik değerlendirmesi (AoC) için başarısızlık gerekçesi, kontrol pilotunun raporunda yer almalıdır. Başarısızlık gerekçesi açık ve somut kanıtlara dayalı olmalıdır. Aynı şekilde yeniden eğitim almaya dair herhangi bir tavsiye, kontrol pilotunun raporuna yazılmalıdır.